

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Нишу
П-12 У 13400/21
Дана 02.06.2023. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, мр Весне Чогурић и Маје Панић, чланова већа, са судским саветником Јеленом Драгојловић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужилаца АА из ..., ул. ... бр. ..., ББ из ..., ул. ... бр. ... и ВВ из ..., ул. ... бр. ..., које заступа пуномоћник Бојан Јонових, адвокат из Пирота, ул. Српских владара бр. 92, поднетој против туженог Министарства финансија Републике Србије, ради поништаја решења број: 46-00-00838/2016-13 од 26.03.2021. године, са заинтересованим лицима ЈП „Србијашуме” Београд, ШГ „Северни Кучај” Кучево, Трг Вељка Дугошевића бр.26, ЈП „Скијалишта Србије” Београд, ул. Миланковића бр. 9б и Државним правобранилаштвом, Одељењем у Зајечару, у предмету понављања управног поступка - враћања имовине, након закључене усмене јавне расправе, дана 26.05.2023. године, у нејавној седници већа, одржаној дана 02.06.2023. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Тужба се **ОДБИЈА**.

II **ОДБИЈА СЕ** захтев тужилаца за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Оспореним решењем, одбијена је, као неоснована, жалба тужилаца изјављена против решења Агенције за реституцију Републике Србије, Подручна јединица Ниш, број: 46-012162/2013 од 02.10.2020.године. Наведеним ожалбеним решењем од 02.10.2020. године, одбијен је, као неоснован, предлог тужилаца за понављање поступка у предмету Агенције за реституцију, Подручне јединице Ниш бр. 46-012162/2013.

У тужби, поднетој препорученом пошиљком преко поште, дана 23.06.2021. године, тужиоци наводе да су у предлогу за понављање поступка, као и у жалби изјављеној против одлуке првостепеног органа, истицали да је одредбом члана 41. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу одређено да захтев за

враћање имовине подносе сви бивши власници одузете имовине, односно њихови законски наследници и правни следбеници, указујући да тужиоци такав захтев нису поднели, а да странка, у складу са одредбом члана 39. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, може бити лице по чијем је захтеву покренут поступак или које има правни интерес, обвезник, као и Републички јавни правобранилац. У вези са тим наводе да су истицали да су за првостепени поступак, као и за новопронађену имовину, сазнали непосредно пре подношења предлога за понављање поступка, из ког разлога нису ни могли да се првостепеном органу обратe пре тога, указујући да је одредбом члана 176. став 1. тачка 5. Закона о општем управном поступку (који се сходно примењује и на овај поступак), омогућено лицу које је могло да има својство странке у поступку, а коме није пружена прилика да у истом учествује, да тражи његово понављање. Сматрају да је првостепени орган морао у току поступка обавестити странку о току поступка и захтеву странака, као и да је морао да утврди све чињенице, односно да саслуша лица која су ГГ и ДД означили као евентуалне странке у поступку, јер би једино на тај начин мериторно утврдио коме припада право и у ком обиму. Насупрот наведеном, према наводима тужбе, тужени орган погрешно сматра да тужиоци, након упућеног јавног позива, нису изразили вољу да поднесу захтев нити да ступе у поступак из ког разлога су преклудирани. Ближе је објашњено да су тужиоци, како је већ напред наведено, за ову имовину сазнали непосредно пре подношења предлога за понављање поступка, из ког разлога нису ни могли да изразе или не изразе вољу за подношење захтева за реституцију, па самим тим, нису ни могли да ступе у већ покренути поступак, сматрајући да је сврха понављања управног поступка, из разлога који је наведен (члан 176. став 1. тачка 5. Закона о општем управном поступку), управо та да странку, која није могла да поднесе захтев или учествује у поступку чије се понављање тражи, доведе у правну ситуацију која би била на самом његовом почетку, а чињеница да је првостепени орган знао за тужиоце, а да их није о поступку обавестио, још више говори у прилог основаности поднетог предлога за понављање поступка. Предложено је да суд поништи решење Министарства финансија Републике Србије број 46-00-00838/2016-13 од 26.03.2021. године.

Тужени орган је, поступајући по налогу суда за доставу списка и одговора на тужбу из дописа II-1 У 13400/21 од 19.09.2022. године, у одговору на тужбу који је примљен у Управном суду дана 20.09.2022. године, навео да, с обзиром да тужиоци нису навели нове чињенице нити приложио нове доказе, осим оних који су наведени у жалби на првостепено решење, а који су од стране тог министарства приликом доношења оспореног решења оцењени, остаје при разлозима изнетим у оспореном решењу и предлеже да се тужба као неоснована одбије у целости.

Поднеском примљеним у Управном суду дана 16.05.2023. године, Државно правобранилаштво, Одељење у Зајечару, изјашњавајући се на налог суда да у својству заинтересованог лица достави одговор на тужбу, се изјаснило, као заступник тужене, да оспорава тужбени захтев тужилаца у целости, из разлога наведених у оспореном решењу, с обзиром да тужиоци нису навели нове чињенице нити предложили извођење нових доказа, осим оних које су навели у жалби на првостепено решење. Предложено је да се тужба одбије као неоснована, остајући при разлозима изнетим у оспореном решењу. Обавести је суд да, из разлога економичности, неће приступи јавној расправи заказаној за 26.05.2023. године у 14,00 часова, као и да су сагласни да се иста одржи у њиховом одсуству.

Заинтересовано лице ЈП „Србијашуме” Београд ШГ „Северни Кучај” из Кучева коме је тужба на одговор, према повратници која се налази у списима предмета достављена 25.04.2023. године и заинтересовано лице ЈП „Скијалишта Србије” Београд, коме је тужба на одговор, према повратници која се налази у списима предмета

достављена 24.04.2023. године, суду нису доставили одговор на тужбу.

Управни суд је дана 26.05.2023. године, одржао усмену јавну расправу, у присуству пуномоћника тужилаца, а у одсуству уредно позваних туженог органа, заинтересованих лица ЈП „Србијашуме“, ЈП „Скијалиште Србије“ и законског заступника заинтересованог лица Државног правобранилаштва, Одељење у Зајечару, применом одредбе члана 34. став 2. Закона о управним споровима, а у вези са одредбом члана 38. истог закона.

Пуномоћник тужилаца је на усменој јавној расправи изјавио да остаје код навода из тужбе и у тужби истакнутом захтеву. Оспорава све наводе из датог одговора на тужбу туженог органа. Предлога за допуну доказног поступка није имао. Предложио је да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи. Трошкове управног спора је тражио и определио по врсти и висини, тако што је за састав тужбе тражио укупан износ од 33.000,00 динара, као и за приступ на одржану јавну расправу износ од 36.000,00 динара, као и трошкове такси за тужбу и одлуку суда, по одмерењу суда.

Из исправа које се налазе у списима предмета и образложења тужбом оспореног решења, произлази да су се Агенцији за реституцију, Поручна јединица Ниш, обратили ГГ из ... и ДД из ..., захтевом за враћање одузете имовине, који је заведен код првостепеног органа под бр.46-012162/2013, за имовину одузету решењем Секретара НО Среза Зајечар, бр.8758/1-60 од 12.07.1960. године, а на основу Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, од бившег власника ЋЋ, земљорадника из Поступајући по том захтеву, првостепени орган је, наконведеног доказног поступка, донео делимично решење бр.46-012162/2013, које је постало правноснажно дана 28.09.2017. године, као и делимично решење од 06.08.2018. године, које је постало правноснажно 31.08.2018. године.

Предлог за понављање поступка, поднели су АА из ..., ВВ из ... и ББ из ..., преко пуномоћника, у коме су навели да је ГГ на усменој расправи одржаној дана 19.10.2015. године, поред осталог, изјавио да бивши власник, поред подносилаца захтева, има још законских наследника и то: ћерку бившег власника и три унука иза пок.ћерке ЕЕ, али да они нису поднели захтев, јер су били сагласни да све припадне подносиоцима захтева. Такође, у истом предлогу, су навели да су тек дана 01.11.2017. године, односно након пријема првостепеног решења бр.46-012162/2013 од 05.05.2016. године, сазнали да је бившем власнику ЋЋ, одузета имовина решењем Секретара НО Среза Зајечар, бр.8758/1-60 од 12.07.1960. године, те да имају право на подношење захтева за повраћај, односно обештећење за имовину одузету наведеним решењем. На основу наведеног, а у вези са чланом 176. став 1. тачка 5. Закона о општем управном поступку, истакли су да су подносиоци предлога за понављање поступка могли да имају својство странке у поступку. Позивајући се на члан 176. став 1. тачка 1. и члан 178. став 1. истог закона, навели су да је оправдано да се подносиоци предлога за понављање поступка, укључе у поступак враћања непокретности које су предмет решења, као и да је на основу члана 64. став 8. истог закона, првостепени орган, будући да је био упознат са чињеницом да има још законских наследника бившег власника, био дужан да обавести подносиоце предлога о току поступка, уз изјаве и ових странака и утврди све чињенице. На основу наведеног, подносиоци предлога за понављање поступка, су као законски наследници пок. ЋЋ, по пок.ћерки ЕЕ, предложили да се предметни поступак понови и донесе решење којим ће се утврдити право својине законским наследницима бивше власника.

Одлучујући о предлогу за понављање поступка, првостепени орган је дана 10.12.2018. године, на основу члана 246. став 1. и став 2. Закона о општем

управном поступку (“Службени лист СРЈ”, бр.33/97 и 31/01 и “Службени гласник РС”, бр.30/10), донео закључак бр. 46-012162/2013, којим је одбачен предлог за понављање поступка именованих подносилаца. На тај закључак, подносиоци предлога за понављање поступка су изјавили жалбу, након чега је тужени орган решењем бр. 46-00-00838/2016-13 од 21.01.2019. године, поништио тај закључак, јер је исти донет на основу прописа који је престао да важи. Указујући на одредбу члана 213. став 1., 216. и 217. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр.18/16), а имајући у виду да је поступак окончан дана 28.09.2017. године и да су жалиоци за коначно решење сазнали тек дана 01.11.2017. године, када им је исто достављено, дакле, после почетка примене Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр.18/16), првостепени орган је, одлучујући о предлогу за понављање поступка, имао обавезу да примени тај закон, а не раније важећи Закон о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр.33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС”, бр.30/10). Такође је наведено да ће првостепени орган, у поновном поступку, одлучити о захтеву за понављање поступка сходно одредбама чл. 176. - 182. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр.18/16) и након тога донети нову и на закону засновану одлуку.

Поступајући по примедбама изнетим у образложењу напред наведеног решења туженог органа од 21.01.2019. године, првостепени орган је у поновном поступку, позивајући се на одредбе члана 176. став 1. тачка 5. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр.18/16), затим на одредбу члана 39. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, са посебним нагласком на одредбу члана 42. став 1. тог закона, којим је прописано да се захтев подноси у року од 2 године од дана објављивања јавног позива Агенције из члана 40. став 2. овог закона на веб сајту министарства надлежног за послове финансија, нашао да, како је јавни позив Агенције објављен 01.03.2012. године, на званичном веб сајту министарства надлежног за послове финансија и Агенције, то је рок за подношење захтева у трајању од 2 године од дана објављивања јавног позива, истекао дана 03.03.2014. године. Дајући разлоге за донету одлуку навео је да, будући да се поступак враћања одузете имовине односно обештећења покреће на захтев странке, те да је првостепени орган поступио по захтеву ГГ из ... и ДД из ... и донео решење бр. 46-012162/2013 од 05.05.2016. године, којим је одлучено у односу на подносиоца захтева, а да жалиоци, након упућеног јавног позива, нису изразили вољу да поднесу захтев нити да ступе у започети поступак, нашао да су исти преклудирани у односу на тај поступак, те да нису учинили вероватним да би њихово учешће у поновљеном поступку, довело до другачијег решења ове управне ствари. Имајући у виду наведено, тужени је, позивајући се на члан 230. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр.33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС”, бр.30/10) одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

По разматрању тужбе, одговора на тужбу туженог органа и заинтересованог лица Државног правобраниоца, као странком у поступку за враћање имовине из члана 39. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, те изјаве пуномоћника тужилаца дате на усменој јавној расправи, као и након извођења доказа увидом и читањем списка првостепеног и туженог органа, који су достављени суду и свих списка ове управне ствари, суд налази да је тужба неоснована.

Одредбом члана 176. став 1. тачка 5) Закона о општем управном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18), прописано је да се поступак који је окончан решењем против којег не може да се изјави жалба (коначно решење) понавља ако лицу које је могло да има својство странке није пружена прилика да учествује у поступку.

Одредбом члана 39. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС", бр. 72/11...153/20), прописано је да је странка у поступку лице по чијем захтеву је покренут поступак или које има правни интерес, обвезник, као и републички јавни правобранилац.

Одредбом члана 42. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу прописано је да се захтев подноси у року од две године од дана објављивања јавног позива Агенције из члана 40. став 2. овог закона на веб сајту министарства надлежног за послове финансија.

Према оцени Управног суда, код овако утврђеног чињеничног и правног стања ствари, правилно је поступио тужени орган, када је у поновном управном поступку, а након што је по жалби овде тужилаца, решењем бр. 46-00-00838/2016-13 од 21.01.2019. године, из разлога ближе наведених у образложењу тужбом оспореног решења, поништио закључак Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Ниш, бр. 46-012162/2013 од 10.12.2018. године, донео овде првостепено решење, којим је одбијен предлог за понављање поступка, који је окончан коначним делимичним решењем бр. 46-012162/2013 од 05.05.2016. године. У поступку код првостепеног органа, уз претходно правилно и потпуно утврђено чињенично стање, без повреда правила поступка, правилно је одлучено као у диспозитиву првостепеног решења, јер разлог процесне природе, на основу којег су тужиоци тражили понављање поступка, није основан, па није постојала ни правна могућност да се услед траженог разлога још једанпут решава о истој ствари од стране доносиоца наведеног решења од 05.05.2016. године, којим је редовно окончан ранији поступак у коме је донето то решење.

Јавни позив Агенције за подношење захтева за враћање имовине, објављен је дана 01.03.2012. године, на званичном веб сајту министарства надлежног за послове финансија, па је рок за подношење захтева у трајању од две године од дана објављивања јавног позива, истекао дана 03.03.2014. године (последњи дан истека рока, био 01.03.2014. године – субота, дакле у дан када орган не ради, због чега је рок истекао првог наредног радног дана - 03.03.2014. године). У том законском-фиксном року, који се по правилу не може мењати, а то значи ни продужавати од стране органа који води поступак, чијим истеком странка губи право на подношење захтева, овде тужиоци, нису поднели захтев за враћање одузете имовине. Неподношењем захтева у законом прописаном року и неступањем у започети поступак од стране лица који су захтев поднели у року, тј. неодлучивањем о праву овде тужилаца у поступку који су покренули други законски наследници, они су изгубили право подношења правних средстава, поводом решења донетог по захтеву других законских наследника бившег власника, који су благовремено поднели захтев и остварили право које им припада, па и предлога за понављање поступка, као ванредног правног средства у управном поступку, који се може тражити, односно остварити по наступању коначности решења управне ствари.

Суд је ценио наводе истакнуте у тужби, па је нашао да су исти неосновани и, као такви, без утицаја на другачију оцену законитости оспореног решења. Ово због тога што се поступак враћања одузете имовине односно обештећења у смислу Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, покреће искључиво на захтев странке, те да је, у конкретном случају, првостепени орган поступио по захтеву ГГ и ДД из ... и донео делимично решење бр. 46-012162/2013 од 05.05.2016. године, којим је одлучено у односу на те подносиоце захтева. Тужиоци, након упућеног јавног позива, нису изразили вољу да поднесу захтев, нити да ступе у започети поступак од стране наведених законских наследника, то је правилно нашао тужени орган да су исти преклудирани у односу на тај поступак. Из тих разлога, нису могли ни да учине

вероватним да би њихово учешће у поновљеном поступку, довело до другачијег решења управне ствари окончане наведеним решењем од 05.05.2016. године, због чега разлози који се наводе у предлогу за понављање поступка, не могу довести до другачијег решења ове управне ствари. Ово стога што је, како је то и напред наведено, законом прописано да се поступак за враћање одузете имовине и обештећење покреће искључиво на захтев странке, што значи да је захтев странке, у овим ситуацијама, неопходан услов за покретање управног поступка (*conditio sine qua non*). Чињеница је да када је управни поступак окончан решењем једне странке а другом лицу које такође има својство, странке у том поступку, није дата могућност да учествује и да на тај начин штити своја права, такво лице, с обзиром на протекло време и начело правноснажности, против коначног решења не може да уложи жалбу, већ само предлог за понављање поступка. Међутим, законом прописана специфичност поступка враћања имовине, се састоји у претходно поменутој потреби да је за покретање и вођење тог поступка, неопходан захтев странке, што значи да надлежни орган може покренути и водити поступак, само ако такав захтев постоји, кога овде тужиоци нису поднели. Овде је реч о оним управним стварима у којима се не интервенише по службеној дужности, већ чије непосредно правно уређење тражи сама странка тј. вођење поступка је начелно условљено вољом странке. У питању је диспозициона максима. На све то упућује одредба члана 41. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, којом је регулисано питање ко може бити подносилац захтева, а како је у смислу става 1. члана 42. истог закона, подношење захтева орочено, свака интервенција странке, након тог рока, води одбачају захтева, као неблагоприятно поднетог. Из наведеног следи да се, због неподношења захтева у законом прописаном року, поред губитка могућности подношења жалбе у односу на решење којим је одлучено о праву других законских наследника, губи и могућност подношења предлога за понављање поступка, због непостојања идентитета између захтева постављеног у редовном управном поступку и захтева изнетог у предлогу за понављање поступка. Наиме, спровођење понављања управног поступка, је условљено индентитетом између наведена два захтева, што подразумева и исти правни основ у погледу оба захтева, који, у овом случају, није постојао, јер тужиоци поднесак у којем би био постављен захтев за враћање одузете имовине у редовном поступку, који је законом орочен, нису ни поднели. У конкретном случају, се не ради о странкама које нису учествовале у поступку окончаном првостепеним решењем из разлога што им за то није била дата могућност, што би представљало разлог за понављање поступка, већ из разлога што као законски наследници, заједно са осталим наследницима бившег власника или појединачно, нису ни поднели захтев за враћање одузете имовине. Навод тужбе који се односи на немање сазнања о одузетој имовини бившег власника пре истека рока за подношење захтева, не мења закључак овог суда о неоснованости тужбе у управном спору, јер је период од две године од дана објављивања јавног позива Агенције, био довољан период да законски наследници прикупе све податке о одузетој имовини бившег власника, који захтев мора да садржи податке прописане чланом 42. став 3. тачка 1-6, као и прилоге прописане ставом 4. тачка 1-5 тог члана закона. Дакле, тужбом оспорено решење је, према стању у списима предмета, засновано на потпуно и тачно утврђеном чињеничном стању на које су правилно примењене напред цитиране одредбе наведеног закона, а у образложењу побијаног решења, јасно су наведене све чињенице које су у току поступка утврђене, као и релевантни прописи и разлози којима се руководио тужени орган приликом доношења решења.

Суд је имао у виду да се тужени у делу образложења свог решења за донету одлуку, погрешно позвао на члан 230. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ”, бр.33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС”, бр.30/10), али како је садржина наведеног члана, у коме су наведена случајеви када другостепени орган после мериторног разматрања одбија жалбу, идентични садржини члана 170.

став 1. тачка 1) Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр.18/16 и 95/18), на коју се требао позвати, суд налази да наведена повреда није од утицаја на законитост тужбом оспореног решења, а нарочито што се тужени, у уводу и у осталом делу образложења, претходно правилно позвао на Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр.18/16...95/18).

Са изнетих разлога, Управни суд је, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужилаца на основу одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу I диспозитива ове пресуде.

Суд је одбио као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова управног спора, с обзиром на њихов успех у овој управној ствари, па је, применом одредаба члана 66. и 67. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС”, бр.111/09), а у вези члана 150. и 153. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...10/23), на чију сходну примену у управном спору, упућује одредба члана 74. ЗУС-а, одлучио као у ставу II диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 02.06.2023. године, II-12 У 13400/21

Записничар
Јелена Драгојловић, с.р.

Председник већа-судија
Жељко Шкорић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

МП